

Spis treści

STRESZCZENIE.....	3
WSTĘP.....	4
1. BUDOWA UKŁADU HAMULCOWEGO SAMOCHODU BADAWCZEGO.....	5
1.1. Schemat.....	5
1.2. Zasada działania.....	5
1.3. Opis elementów składowych.....	6
1.3.1. Urządzenie wspomagające.....	6
1.3.2. Pompa hamulcowa.....	7
1.3.3. Zaciski.....	8
1.3.4. Tarcze hamulcowe.....	9
1.3.5. Przewody hamulcowe.....	9
2. PROCEDURA OBLICZEŃ KONSTRUKCYJNYCH HYDRAULICZNEGO	
UKŁADU HAMULCOWEGO.....	10
2.1. Siły działające na pojazd podczas hamowania.....	10
2.2. Obliczenie siły hamowania.....	11
2.3. Rozdział siły hamowania na osie pojazdu.....	12
2.4. Obliczenia mechanizmów hamujących.....	14
2.4.1. Siły działające na tarczę hamulcową.....	14
2.4.2. Średnica tarczy hamulcowej.....	15
2.4.3. Masa tarczy hamulcowej.....	17
2.4.4. Grubość tarczy hamulcowej.....	18
2.5. Obliczenia mechanizmów uruchamiających hamulce.....	20
2.5.1. Średnica tłoczka w zacisku hamulca.....	20
2.5.2. Średnica tłoczka w pompie hamulcowej.....	22
2.5.3. Skok pedału hamulca.....	23
3. OBLICZENIA KONSTRUKCYJNE HYDRAULICZNEGO UKŁADU HAMULCOWEGO.....	28
3.1. Dane samochodu.....	28
3.2. Siły działające na pojazd podczas hamowania.....	29
3.3. Siła hamowania.....	29
3.4. Rozdział siły hamowania.....	30
3.4.1. Obliczenia.....	30
3.4.2. Sprawdzenie poprawności obliczeń.....	31
3.5. Obliczenia mechanizmów hamujących.....	33
3.5.1. Średnica tarczy hamulcowej.....	33
3.5.2. Masa tarczy hamulcowej.....	36
3.5.3. Grubość tarczy hamulcowej.....	38

Spis treści

3.6. Obliczenia mechanizmów uruchamiających hamulce.....	49
3.6.1. Średnica tłoczka w zacisku hamulca.....	49
3.6.2. Średnica tłoczka w pompie hamulcowej.....	50
3.6.3. Skok pedału hamulca.....	51
3.7. Wyniki obliczeń.....	55
3.8. Optymalizacja.....	56
4. WERYFIKACJA EKSPERYMENTALNA OBLICZEŃ KONSTRUKCYJNYCH.....	58
4.1. Eksperyment badawczy.....	58
4.2. Obiekt badawczy.....	60
4.3. Aparatura pomiarowa.....	61
4.3.1. Aparatura firmy dSpace.....	61
4.3.2. Czujnik „V1”.....	63
4.3.3. Pirometr.....	65
4.3.4. Pozostałe czujniki.....	66
4.4. Wyniki pomiarów.....	67
4.4.1. Temperatura tarcz.....	67
4.4.2. Ciśnienie hamowania, siła nacisku na pedał hamulca.....	67
4.4.3. Prędkość samochodu, opóźnienie hamowania, ciśnienie hamowania, siła nacisku na pedał hamulca.....	68
4.5. Analiza wyników pomiarów.....	70
4.6. Porównanie z wynikami obliczeń teoretycznych.....	71
4.6.1. Porównanie wymiarów układu hamulcowego.....	71
4.6.2. Porównanie parametrów otrzymanych w eksperymencie.....	72
5. PODSUMOWANIE.....	84
LITERATURA.....	86

STRESZCZENIE

Niniejsza praca dotyczy układu hamulcowego samochodu osobowego uruchamianego hydraulicznie o tarczach hamulcowych w kołach osi przedniej i tylnej. Za wzorzec do obliczeń i przedmiot sprawdzenia przyjęto samochód osobowy BMW model 325i o nadwoziu typu coupé i oznaczeniu fabrycznym E36.

Pierwszy rozdział jest opisem budowy i zasady działania układu hamulcowego wspomnianego pojazdu. W rozdziale drugim zajęto się przygotowaniem procedury pozwalającej obliczyć istotne ze względu na działanie wymiary układu hamulcowego. Z kolei w następnym rozdziale przeprowadzono obliczenia układu hamulcowego dla wybranego pojazdu. Uzasadniono dobór wybranych parametrów. Na końcu dokonano oceny tych wyników i zdecydowano się na wprowadzenie zmian wymiarów. W kolejnym rozdziale zajęto się weryfikacją eksperymentalną procedury, na podstawie której prowadzono obliczenia. Weryfikacja miała charakter zarówno porównawczy jak i badawczy. Wnioski jak i wyniki wykonanej pracy zawarto w podsumowaniu.

WSTĘP

W pracy zostaną wyjaśnione sposoby obliczania wymiarów hydraulicznego układu hamulcowego. Obliczenia będą opierały się o obowiązujące prawa fizyki, zależności geometryczne, praktyki stosowane w obliczaniu, a także o ogólnodostępne wyniki badań.

Wiedza na temat obliczeń układu hamulcowego jest rozproszona i nie potwierdzona wynikami badań. Potrzeba stworzenia tej pracy bierze się z zebrania i uporządkowania wiedzy na temat obliczania układu hamulcowego jak i potwierdzenia metod obliczeniowych. Celem głównym pracy jest odpowiedź na pytanie czy tak prowadzone obliczenia mają sens i w jakim stopniu pasują one do rzeczywistości. Celem pobocznym jest przygotowanie procedury obliczeniowej, badawczej jak i dokonanie porównania. Do zakresu pracy zaliczono układy hamujące jak i uruchamiające hamulce. Na wstępie zajęto się poznaniem przedmiotu obliczeń.